

KELB RIEQED LA TQAJMUX

Kullhadd kien jafu lil Fra Ċelest, u kullhadd kien igħid gid fih. Qsajjar iżda mibrum bħal zokk ta' zebbuġa, ħafif u lvent donnu gidi, wiċċu tax-xama' imma dirgħajh tal-ħadid. Filli hawn, filli hinn; issa jwieżen tarbija taqsam it-triq, issa igħin burdnar igħabbi kantun; jaqdi lil xi ħadd il-hena tiegħu, u mita jiftaħ fomm il-ħorġa biex jilqa' xi ħaġa għall-Kunvent kien jixtieq iħallas lil min jatih. Mita ma kellux x'jati kien isellem bil-qawl "San Frangisk ikattar".

Bin ix-xogħol, kien trabba fil-għaks u fil-ħidma. Fil-ħanut ta' missieru kien jonfoħ il-forġa mis-sebħ sad-dlam, mita ma kienx idoqq fuq l-inkwina sigħat sħaħ. Malli jbattal kien jinħasel u jgħri għall-Kunvent, jindiehes mar-rieh u jgħin 'l-ajk fil-għnien jew fil-Knisja. Mita miet missieru ħalla l-forġa u libes iċ-ċoqqa.

Ferħu l-irħieb għax kisbu xriek li ma bħalu, u ferħet in-nies għax ratu miġbur fit-triq it-tajba. Ħadd, naħseb, ma gabar tagħam u flus daqs Fra Ċelest. Ilqa', Fra, newwel il-ħorġa, Fra, jew Fra, newwilli nitfa xama' tat-tniebri, Fra għini ngħabbi dil-bixkilla... U Ċelest jidħak u jmidd idejh u jgħbor u jwiegħed li "San Frangisk ikattar".

Darba ltaqa' ma' saram u ħareġ minnu bil-għaqal ta' moħħu u s-saħħa ta' dirgħajh...

Għal għaxiet in-nhar kien għamel id-dawra tal-ħāra u b'dak li gabar kien sejjer ferħan lejn il-kabuċċini. Kellu għoqda flus gmielha għax kienet waslet il-festa.

Biex jasal kmieni għbed minn trejqa mwarrba. X'biza' kellu Ċelest? min kellu l-hila jmidd idu fuqu? Iċ-ċoqqa kienet imbierka u dirgħajh ma kinux dgħajfa. Imma l-għali jkun imsiefer.

Minn wara ħajt fegġ bħal għafriid Ġuzê il-Għazli, l-aktar raġel ħieni u milgħun li kien hemm mas-saqajn, kullhadd kien jibza' jdendel kusu miegħu għax bniedem tas-sikkina u ta' ebda ġieħ. Kellu xkubetta f'idu u malli wasal ħdejn l-ajk waqaf u middha qoddiemu.

—Saħħa Ġuz—qal Fra Ċelest u ħabat għaddej.

—Stenna Fra — qabeż l-ieħor: — lilek kont nistenna. Tarax il-lum ilgħabt u tlift, il-ħlas tal-gimgħa tarli f'siegħa u d-dar b'idejja battala ma mmurx. Int, naħseb, il-lum qbadthom għax ilek minn fil-għodu tiġbor għall-festa. Jekk tatini kemm tlift fil-qozza tista' tibqa' sejjer għal xogħlok.

Ċelest haas demmu jagħli imma rasu ma saħnitx. Lill-Għażli kien irid tlieta bħalu, imma bl-armi f'idu ma kienx ta' min jafdah. "Hawn m'hux saħħa trid", qal f'qalbu, "għaqli biss jista' jaqlagħni minn dil-bixla" — X'kien li ma issewwiex, qallu, kull ma għart għand il-fqar għandu jmur, mela lilek imissek ukoll". Hareġ il-għoqda mill-ħorġa u u ħares lejn Ġuzê li libet malli ra l-flus.

—Tista' tieħu kull ma qlajt, qallu, jekk tagħmel li ngħidlek. Il-gwardjan ma jemmen gatt li jien ħallejt min jisraqni kiesaħ u biered, u jekk ingħid li għedduni bin-nar jidħak bija. Nagħmlu hekk, nonxor il-ħorġa fuq il-ħajt u int iġbed fuqha. Mita nuri l-ħorġa mtaqqba gieħi jkun merfugh.

Daħak Ġuzê, għax għoġbitu l-ħlieqa tal-ajk — Bi tliet karnijiet ċomb kien ser jiddobba kemxa flus—x'ma jisparax bil-qalb ?

—Onxor Fra—qallu, u rafa' ċ-ċipp ma' wiċċu. Pam-pam u l-ħorġa saret għarbiel. Ma kienx għab id-duħħan tat-tir, Ċelest bħal riefnu nxeħet fuq Ġuzê, ħaddnu u qatgħu mill-art bħal xkora tiben u ħabtu mal-ħajt b'saħtu kollha. Il-Għażli batta u rasu faqqgħiet bħal dulliegha; ħdiel, għoxa u sfar bħal qarsa tax-xama' u ntefaq għal mejjet.

Fra Ċelest imberghen u jilheġ wara dik il-heżża waqaf iħares lejh sa ma rah jitharrek u semghu jitniehed; inbagħad bla għaġla xejn għabar il-flus minn ħziem il-midrub, u geżwer l-ixkubetta fil-ħorġa.

—Ġuz—qallu—l-ixkubetta issibha l-Kunvent, mita jidhirlek għaddi għaliha. Saħħa.

Ġuzê bexxak għajnejh, bħal wieħed li qam minn raqda twila, ma tkellimx għax ilsienu tqal. Xejjer kemm kemm idu lejn Ċelest bħal-kieku ried iġhidlu: "Saħħa! aħjar ħadtha max-xitan inkella miegħek".

Kien għoddu dalam mita l-ajk wasal fuq iz-zuntier. Il-Gwardjan kien fil-bieb jistennieh.

—Hadt ħsiebek, qallu, x'inqala' ? Hemm x'għandek ?

—Benediċte, qal Fra Ċelest, u sellem bil-qima kollha. —Il-ħrafa twila, gwardjan. Għal issa dendel din l-ixkubetta fejn jidhirlek. Din wegħda ta' ħabib tiegħi lil San Franġisk talli ħelsu mill-mewt.

Naħseb li minn dak inhar Ġuzê il-Għażli mar kera band'oħra.